

Titel

Oprør fra Ghettoen (3) – frihed til at være mig

Tema:

Oprør, integration, forelskelse, homoseksualitet, parallelsamfund, generationskløft

Fag:

Dansk, samfundsfag

Målgruppe:

8.-10. klasse, GU, VU

Data om læremidlet:

"Oprør fra Ghettoen (3) – Frihed til at være mig", DR2, 15.12.2015, 43 minutter

Vejledningen her kan bruges af dansk- og samfundsfagslærere og bygger på et samspil med et sæt af kapitelmærkninger tilknyttet udsendelsen. Kapitelsættet har et indholdsmæssigt fokus på integration, oprør og parallelsamfund, og der lægges efterfølgende op til, at eleverne selv producerer et kapitelsæt med analytiske nedslag, der viser, hvordan udsendelsen kan siges at tilhøre genren "Jeg-dokumentar".

Faglig relevans/kompetenceområder

Dokumentaren giver mulighed for at gå i dybden med det samfundsfaglige kompetenceområde "Sociale og kulturelle forhold", hvor der åbnes op for indsigt i og diskussioner af kulturelle fællesskabers rolle i forbindelse med socialiseringen af det enkelte individ.

Danskfagligt har "Oprør fra ghettoen" fx faglig relevans i forbindelse med kompetenceområdet "Læsning" gennem arbejdet med multimodale dokumentarfilms opbygning og æstetik.

Tematisk kan dokumentaren i danskfaget have forklaringskraft i forbindelse med fordybelsesområder som fx "Dem og os", "Oprør" eller "Kultur møder".

Ideer til undervisningen

I det følgende foreslås en arbejdsgang, hvor der indledningsvist fokuseres på dokumentarens tematiske indhold og kapitelmærkningen "Frihed til at være mig" – og efterfølgende sættes danskfagligt spot på udsendelsen som en del af genren "Jeg-dokumentaren"/videodagbog.

- **Forforståelse**

Tal om, at I sammen skal se en 40 minutter lang dokumentar om unge nydanskere og deres forhold til deres forældre. Hvilke forventninger har I til, hvad der kommer til at være omdrejningspunktet i udsendelsen? Hvorfor - og ikke mindst hvorfra - har I netop disse forventninger/mulige fordomme?

- **Oplev udsendelsen sammen i fuld længde uden pauser**

Gå hver især op og skriv et enkelt ord på tavlen, som udsendelsen efterlader jer med.

- **Indholdsmæssig analyse gennem arbejdet med kapitlemærkningen: Frihed til at være mig**

Alle elever tildeles TV-udsendelsen (se evt. vejledning på mitcfu.dk). Klassen deles i 8 grupper, der hver især får særligt ansvar for ét af de tematiske nedslag. Grupperne genser netop deres nedslag et antal gange og arbejder med den opgave eller det spørgsmål, der er formuleret i tilknytning til kapitlet. Tilbage i klassen er grupperne nu på skift frontløbere på netop deres nedslag ved en fælles gennemgang.

02. Diskussion mellem Saja og hendes mor

Klippet viser en diskussion mellem Saja og hendes mor. Saja retter sin mor sprogligt flere gange. Hvad tror I, det betyder for deres forhold, at datteren er moren overlegen rent sprogligt? (SLUT: 11:40).

03. Begrebet frihed

Saja forklarer, hvad hun mener med ordet frihed (SLUT: 12:49). Hvad er jeres definition af personlig frihed? Prøv at skrive en så præcis definition ned som muligt på maksimalt 3 sætninger.

04. At være homoseksuel

Sami fortæller om det at være homoseksuel i al hemmelighed i sin familie og om frygten for, at familien skal opdage det (SLUT: 15:09). Hvilke konsekvenser tror I, det får for et menneske at skulle skjule noget så essentielt om sig selv for omverdenen?

Eksempel på opgaver/spørgsmål i forbindelse med kapitlemærkningerne.

Jeg-dokumentaren og videodagbogen som genre

Jeg-dokumentaren er en filmgenre med fokus på det private og personlige, som har vundet stærkt frem i 2000-tallet. Videodagbogsformatet hører til i denne genre-kategori og spejler sig fint i en tid, hvor det personlige vindue mod omverdenen dyrkes som aldrig før.

Videodagbog

Videodagbogsformatet indebærer, at de personer, som medvirker i dokumentaren, har fået udleveret et lille kamera, som de skal optage sig selv med. Ligesom i en skreven dagbog er det især private tanker, følelser, betroelser, holdninger og situationsbestemte kommentarer, som kommer til at fylde på indholdssiden. Fordi der ikke er et stort kamerahold til stede, når der optages, betyder det, at der kan filmes på alle mulige tidspunkter og steder, og at der ofte kommer en ærlighed og spontanitet frem, som virker meget ægte og nærværende.

Fra *Film skal ses i dansk* af Mimi Olsen, Gyldendal, 2016

Specielt videodagbogen har en æstetik, der er helt særlig, på grund af den optagemåde, der følger med, når man skildrer virkeligheden, mens den er i gang. Det drejer sig fx om følgende karakteristika:

Håndholdt kamera med
abrupte bevægelser

Uskarpe, kornede,
defokuserede billeder

Udelukkende naturligt lys

Halvnære og nære
billedbeskæringer

Reallyd, pauser, suk
gentagelser, hørbar
vejrtrækning, ufuldendte
sætninger

Nutidsform i eventuel
voice over

Frontale optagelser med
direkte blik i kameraet

Samlende kan man kalde denne æstetik for *nødvendighedens og nærhedens æstetik*. Sammen med det tematiske indhold i videodagbogsformen – hvis kerne er jeg'ets betroelser til kameraet – er denne filmiske form med til at skabe en helt særlig nærhed til publikum. Som beskuer tilbydes man rollen som fortrolig, der lukkes ind i et privat univers og i en intimzone, hvori ellers kun venner færdes.

- **Formsproglig analyse af "Frihed til at være mig"**
Tal med udgangspunkt i ovenstående begreber om videodagbøgers æstetik. Lad i grupper eleverne udpege så mange konkrete eksempler på disse filmsproglige virkemidler som muligt fra "Frihed til at være mig". Bed dem om at aflevere i form af et kapitelsæt med tilhørende forklaring i kapitelteksten.
- **Lav din egen videodagbog på mobilen**
Optag ca. 3-4 minutter på din mobiltelefon, hvor du fortæller om en oplevelse /situation.
Overvej hvilket steder, der skal indgå i din videodagbog – hvad siger disse steder om dig?
Giv din videodagbog en titel.
Hvilke temaer behandler du?
Taler din videodagbog ind i nødvendighedens og nærhedens æstetik?

Supplerende materialer

Til videre arbejde kan følgende materialer fra dit CFU eventuelt benyttes:

Videodagbøger

Jeg mot meg (1) – ID nr.: TV0000100712

Kærlig hilsen din mor – ID nr.: TV0000012048

Beths dagbog – ID nr.: TV0000010413

Vesterbro – ID nr.: TV0000014157

Danskfagligt fordybelsesområde om "oprør":

- ✓ *Cadet* – belgisk kortfilm om en drengs forsøg på at leve op til faderens sygelige forventninger. – TV0000034007
- ✓ *Læreplads* – novelle af Kim Fupz Aakeson, fx fra *Ned* i novellen (antologi) – om en drengs opgør med en tyrannisk far
- ✓ *Bølgen* – tysk spillefilm om en gymnasielærer, der i forbindelse med undervisning i nazismens fortrædeligheder indleder et skæbnesvangert eksperiment.

